

NARODNI DNEVNIK

Izhaja vsak dan opoldne, izvzemši nedelje in praznike.

Mesečna naročnina: V Ljubljani in po pošti:
Din 20—, inozemstvo Din 30—.

Neodvisen političen list.

UREDNIŠTVO:

SIMON GREGORČIČEVA ULICA ŠTEV. 13.

TELEFON ŠTEV. 552.

UPRAVNISTVO: KONGRESNI TRG ŠTEV. 3.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu.

Pismenim vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor.

Račun pri poštnem ček. uradu štev. 13.633.

Volitve v Zbornico.

Esdeesarsko časopisje triumfira in slavi zmago. Večina izvoljenih kandidatov pripada SDS in obramba na poslednjem barikadi se je obnesla. Besedolomna SDS še uživa zaupanje volivcev in tudi v časih nesreče Slavenske banke more slaviti svoj triumf.

Trpka je ta konstatacija in ljudje zmagujejo z glavo, kako je mogoča tako strašna človeška slepota, da tudi stolmijonski deficit ne izpametujejo ljudi.

Ampak ko ta zunanjji rezultat konstatiramo, treba konstatirati tudi druge stvari in mislimo, da te niso ravno apotezo zmage SDS. Da gremo lepo po vrsti.

V industrijskem odseku je zmagala Jelačin-Ogrinova lista v dveh kategorijah. Ta zmaga je neutajljiva. SDS je zmagala samo v četrti kategoriji, v prvi pa je propadel kandidat Jelačin-Ogrinove liste proti g. Avgustu Praprotniku, bivšemu generalnemu ravnatelju Slavenske banke. Povemo z vso odkritostjo, da smo s tem svojim porazom zadovoljni, ker mislimo, da bi bil »Schönheitsfehler« esdeesarske liste, če ne bi bil med izvoljenimi tudi gosp. Avgust Praprotnik.

V trgovskem odseku je glasovala večina volilcev za Jelačin-Ogrinovo listo. Naj premetavajo esdeesarji še tako glasova, vedno bodo morali konstatirati, da je večina volilcev v trgovski kategoriji glasovala proti njim. Če ima SDS kljub temu več mandatov, je to le posledica cenzusa, neglede na to, da je izid v prvi kategoriji čisto problematičen. Zakaj tu odloči žreb, dočim pa so v tej kategoriji sigurno izvoljeni namestniki Jelačin-Ogrinove liste.

V obrtniškem odseku je priborila SDS dve kategoriji in deloma tudi tretjo, v kolikor tudi tu ne odloči žreb. Ko pa bodo znani rezultati tudi v četrti kategoriji, tedaj se bo izkazalo, da je tudi večina obrtnikov glasovala proti SDS.

Bilanca je v kratkem ta: V industrijskem odseku neodločena rešitev, v trgovskem odseku večina trgovcev proti SDS in v obrtniškem ravnotako. Toda mandatov pripade več SDS ko Jelačin-Ogrinovi listi.

Končno bi mogli otvoriti še razpravo o načinu, kako je prišla SDS do svojih glasov. Ne ljubimo rekriminacij in praznega izgovarjanja, toda uradno je ugotovljeno, da je bilo samo v Šmatnem nedcpu izvoljenih vseh 200 volivnih legitim esdeesarskemu kandidatu. Če le ena med njimi za I. trgovsko kategorijo, pa bi zmagala v tej kategoriji Jelačin-Ogrinova lista. Če je bilo samo deset od njih od III. obrtniške in zoper bi bila Jelačin-Ogrinova lista sigurno zmagala. In če je bilo samo 22 od teh od I. obrtniške in zoper bi sigurno zmagala v tej kategoriji Jelačin-Ogrinova lista. In samo 40 od teh v II. obrtniški in zoper bi bil rezultat proti SDS. In še bi ostalo od teh 200 šmartinskih glasovnic preko 100 neuporabljениh.

Kaj pa naj rečemo o Prekmurju, ki je skoraj kompaktno glasovalo za SDS, za tisto SDS, ki pri nobenih skupščinskih volitvah ne more dobiti v Prekmurju glasov. Sedaj pa vse za SDS. Včasih smo dejali, da je Prekmurje slovenska Sibirija, sedaj bo treba reči, da je slovenska Južna Srbija.

Pa danes triumfira SDS. Nas ta njeni triumpf ne moti, ker pravijo dejstva, da se je večina trgovcev in obrtnikov izjavila proti njej in vendar je bila tu domena SDS. Pač pa more biti uspeh SDS vsem nasprotnikom te besedolomne

Francija odklanja nemško finančno pomoč.

Pariz, 30. septembra. V javnosti je vzbudil veliko senzacijo članek današnjega »Petit Parisien« o finančnem položaju tem belj, ker je znano, da je ta članek inspiriran s službeno strani.

V članku se slika položaj Francije kot prav zadovoljiv v vsakem pogledu. Vlada je ugetovila vse posle, ki jih je treba začeti izvajati. Na tej poti dela sigurno naprej. Najprej bo izvedla velike reforme v parlamentu in potem bo pričela z delom ureditve medzavezniških dolgov. Napram Washingtonu bo pričela z novo taktilko.

Parlament bo o priliki ratifikacije Berangerovega sporazuma poudaril svoje pravne in stvarne omejitve. Vlada bo s pomočjo francoske Narodne banke stopila v akcijo in bo čuvala kreditne in devizne rezerve v korist izboljšanja tečaja. Nato se bo dovolil nov kredit. Glede na tako stanje izgublja vsoko

vrednost finančna pomoč Nemčije kot protiusluge za politične konesije. Ker gre tu za mobilizacijo samo enega dela železniških obveznic, bi bila taka pomoč enaka ničli. Nemčija ne more zameriti Franciji, ako si bo Francija prihranila pot, da bi šla v Ameriko preko Berlinja.

EVAKUACIJA PORENJA SE ŠE NI PRIČELA.

Frankfurt ob Meni, 30. septembra. Ne odgovarja resnici, da Francija umika svoje čete iz Porenja in da je dosedaj že umaknila šest tisoč vojakov. Samo toliko je res, da je Francija začela odpravljati vojsko iz okolice Mainza po številu 2500 do 3000 mož, od katerih pa je le majhen del odpoljan v Francijo, medtem ko je večina razmeščena po drugih krajih zasedenega področja.

Spaho zahteva svobodne volitve.

Tuzla, 30. septembra. Na svojem potovanju po tuzlanskem okrožju so imeli dr. Spaho, dr. Behmen in Hadži Kadić konferenco v Donji Tuzli.

Predvčerajšnjim popoldne je bilo zborovanje, katerega se je udeležilo okrog 2 tisoč ljudi. Na tem zborovanju je govoril dr. Spaho o značaju demokratske zajednice. Govoril je o politični situaciji in naglašal, da bi edino volitve, in sicer svobodne in pravilne volitve, mogle prinesi narodu korist. Dr. Spaho omenja, da zadnje volitve niso bile izraz prave narodove volje, to pa zato ne, ker so bile te volitve izvršene v znamenju nasilja

in krivice. Samo iz skupščine, ki je bila izvoljena z nasiljem, more priti taka vlad, ki doslej ni bila sposobna, da reši najaktualnejša gospodarska vprašanja.

Ako se govori o volitvah, se misli na popolnoma svobodne volitve, ker na takih volitvah, takor so bile izvedene prejšnje, demokratska zajednica ne bi sodelovala, to pa zato ne, ker smatra, da nima smisla, ako se narod izpostavlja brezzakoni. Ako svobodna narodna volja na volitvah ne more priti do veljave, potem bi bilo, pravi dr. Spaho, bolje, da vlada enostavno določi narodne poslane.

PRETRES PRORAČUNA V FINANČNEM MINISTRSTVU GOTOV.

Beograd, 30. septembra. Minister finanč dr. Perić je včeraj dovršil pretres proračuna vseh ministrstev. Te dni se bo uredilo vse gradivo in bo potem proračuni načrt za leto 1927-28 predložen ministrskemu svetu. Ministrski svet ga bo poslal potem narodni skupščini, da ga ta izroči finančnemu odboru.

POSLANEC SMOДЕЈ О PUCLJEVEM POZIVU.

Beograd, 30. septembra. Glede na izjavo, ki jo je podal minister za kmetijstvo Pucelj proše dni, češ da je potrebno, da SLS vstopi v vlado in da v tem primeru tudi on sam izstopi iz vlade, je včeraj Franjo Smodej, poslanec Slovenske ljudske stranke, izjavil to-le: Gesta, ki jo je napravil Pucelj s svojo izjavo o Jugoslovanskem klubu, se ne smatra za resno, ker bi Pucelj, ako bi z eventualnim vstopom Jugoslovanskega kluba v kabinet, izpadel iz vlade, kar je naravno, pripisoval vstop Jugoslovanskemu klubu v vlado sebi v zaslugo. Ako pa Jugoslovanski klub ne bi vstopil v kakovo vladno kombinacijo, bi uporabil Pucelj to gesto kot sredstvo za agitacijo. V splošnem pa SLS zavrača nepotrebne

nasvetne Pucelja, ker je on napravil mnogo taktičnih in političnih napak, zaradi katerih trpi slovenski narod, Jugoslovanski klub oziroma SLS. Jugoslovanski klub in SLS vesta dobro, kaj je treba storiti, kadar se govori o blagru slovenskega naroda.

PRED DIKTATURO NA POLJSKEM.

Varšava, 30. septembra. V varšavskih političnih krogih je vzbudila veliko vznešenje vest, da je na predvčerajšnji seji zmanjšal senat vladni načrt državnega proračuna. Opozicija se pripravlja, da stavi na današnji seji predlog o nezavrnici novi Bartelovi vladi.

V vladnih krogih odgovarjajo na te mere opozicije, z grožnjo, da bo vlada v tem primeru razpustila parlament. V dobro informiranih krogih se zatrjuje, da sedaj ne gre za obstanek vlade, ampak za ustavno demokracijo ali pa za javno ali tajno diktaturo, do katere bi prišlo ako opozicija stavi svoj predlog.

Današnji dan se pričakuje kot najkritičnejši dan v novejši zgodovini Poljske. Veruje se, da se maršal Pilsudski ne bo hotel osebno proglašiti za diktatorja, temveč da bo upravljal Poljsko diktatorski po drugi osebi, ki jo bo sam izbral.

SESTANEK G. RADIĆA Z UZUNOVIĆEM.

Beograd, 30. septembra. Sinoči po sejstanku med Pavlom Radićem in ministarskim predsednikom Uzunovićem je prišel iz predsedništva vlade državni podsekretar Uzunovića Andrija Petrović in se izjavil o sestanku med Uzunovićem in Pavlom Radićem, da je bil to običajen sestanek predstavnikov vladnih strank. Nič novega se po izjavah Uzunovića ne bo zgodilo.

Strašna katastrofa v Žireh in okolici.

Da se je pripetila v pondeljek v Žireh in okolici katastrofa, si je vsakdo lahko predstavljal, da pa je imela katastrofa tako velikanske dimenzijs kot se poroča, si ni nihče mislil. Žiri so doživeli največjo elementarno katastrofo, odkar obstoje, vsa vas je takoreko v razvalinah.

V pondeljek zjutraj se je utrgal oblak, ilo je ves dan kot iz škafa.

V kratkem času so drli s hribov v dolino hudournik, vsi potoki so narasli in prestopili bregove. Naraščali so bolj in bolj ter jeli odnašati mostove in vse, kar jim je bilo na poti. Obenem so jeli grmeti s hribov zameljski plazovi, ki so vodo mestoma zajezili. Kmalu je jela voda rušiti in odnašati hiše.

Vsega skupaj je porušila voda, kolikor je dosedel znano, v Žireh in okolici 20 hiš.

Mnogi popreje premožni ljudje so postalci čez noč berači. Na nekaterih mestih je divjala voda tako, da o prejšnjih hišah ni niti sledu več ter je ves teren popolnoma izpremenjen. Od Osojnice do konca Selca se razteza še danes ogromno jezero. Polja in vrtovi so povečani popolnoma opustošena. Voda in plazovi so nanesli na rodovitno zemljo toliko kamenja, da ni videti nobenega zelenja več.

Plazovi se deloma še vedno udirajo.

Vse ceste so zasute ali pa razorne in izpodlene od hudournikov. Dojedoh v Žiri je mogoč samo po cesti od Logatca, pa še tu prelazi lahko samo pešec. Vse telefonske in brzjavne zveze so pretrgane. Poročila je mogoče dobivati samo potom kurirjev, zato je naravno, da vse podrobnosti še niso znane. Toda že to, kar je znano, zadostuje, da si remo predstavljati, da gre za strašno katastrofo, ki je povzročila mnogomilionsko škodo in da je Žiri gospodarsko uničila.

V nekaterih hišah je dostop doslej sploh še nemogoč, zato se ne ve, kaj se je zgodilo v njih. Človeška žrtve je ugotovljena doslej samo ena, in sicer posestnik Ivan Seljak na Lednici, katerega je zasulo in odneslo ter so ga našli drugi dan mrtevga. Da se je pripetila katastrofa ponoči, bi bilo število človeških žrtv nedvomno mnogo večje.

Izdatna pomoč je nujno potrebna!

KRALJEVA POT BO V POPLAVLJENE KRAJE SLOVENIJE.

Beograd, 30. sept. Kralj Aleksander, ki je sinoči prispeval na Bled, bo najprej posetil poplavljene kraje v Sloveniji. Nato bo kraljevska dvojica po dveh, treh dneh krenila v Južno Srbijo na Kajmakčalan, kjer bo ostala nekoliko dni, nakar se povrne v Beograd. Potem takem, bo kralj, kakor izgleda, sprejet češkoslovaške parlamentarce v Skoplju.

MINISTER PUCELJ ZA POPLAVLJENIE V SLOVENIJI.

Beograd, 30. septembra. Včeraj je minister za kmetijstvo in vode Ivan Pucelj posetil Uzunovića in mu obrazložil stanje poplave v Sloveniji. Hkrati mu je referiral o slučaju Slavenske banke, da so vsled njenega poloma vškodovane mnoge slovenske zadruge. Minister Pucelj je obvestil predsednika vlade o merah, ki naj bi se ukrenile, da se zaščitijo vlagalci.

POMAGAJTE!

Šele sedaj se prav spoznava vsa težina katastrofe, ki je zadela Slovenijo, zlasti pa Ljubljansko okolico in Poljansko ter Sorško dolino ob priliki zadnje katastrofe.

Na desetine in desetine hiš je porušenih, ceste razdejane, mostovi porušeni, cele vasi odcepljene od vsake zveze z drugim svetom in beda ljudi vsak dan večja. Le premnogi niso mogli rešiti niti najmanjše stvari ter lačni in premoženi gledajo v valove besneče vode, ki jim je ugrabila dom in vse premoženje.

Pomoč je nujno potrebna in vsakdo je dolžan, da priskoči svojemu bližnjiku v njegovi največji nesreči na pomoč!

Pričakujemo pa, da stori tudi vlada svojo dolžnost in da znatno poveča že dovoljeno podporo!

Pomagajte bratom v nesreči! Darujte denar, oblike in živila!

Volilni rezultati v obrtniškem odseku. — Tudi v tretji kategoriji odloči žreb.

Skrutinj je pokazal sledeči rezultat:

V prvi kategoriji

so izvoljeni kandidati SDS:
E. Franchetti 360, Mihail Vahtar 360, Fran Grom 360, Ivan Bizjak 360 glasov

in namestniki:

Ivan Kersnič 360, Fran Spes 360, Josip Holy 360, Fr. Dolžan 360 glasov.

Naši kandidati so dobili:

Jos. Hafner 341, Ivan Lančič 341, Ivan Rojina 341, Avg. Pen 341 glasov.

Namestniki:

Fran Zavodnik 340, Anton Lekše 340, Ign. Sinigoj 340, J. Srebot 340 glasov.

V tej kategoriji je 862 volivcev, glasovalo jih je 704, razveljavljena sta bila 2 glasova, 1 neveljavjen.

SDS je dobila torej le 19 glasov večine in 8 glasov nad koliciškom.

V drugi kategoriji

so izvolejni kandidati SDS:

Zurman Ivan 417, Kavčič Fran 417, Horvat Janko 416, Ogrč Filip 417 glasov

in namestniki:

Ivan Rozman 416, Josip Turk 416, Alojz Rozman 416, Rudolf Kuhar 416 glasov.

Naši kandidati so dobili:

Jernej Ložar 378, Blaž Zupanc 379, Valerjan Sprušina 379, Karol Stupan 380 glasov.

Namestniki:

Anton Bule 379, Jurij Mozer 378, Peter Zadravec 379, Fran Breznik 379 glasov.

Kandidati naše liste so v manjšini z 39 glasovi.

V tej kategoriji je 1072 volivcev, oddanih glasov je 808, od teh 4 neveljavnih, 2 prazna in 8 razveljavljencev.

Količnik znaša 398, torej je SDS dobila 19 glasov več kot znaša količnik.

V tretji kategoriji

Se niso znani natančni rezultati, vendar je volilna komisija ugotovila, da so ostali naši kandidati s 6 glasovi v manjšini razen Lipovška, ki je dosegel isto število kakor kandidati SDS, namreč 1074. Večine kandidatov SDS so torej prav malenkostne, kako pa so pridobljene, nam je tudi znano.

Za četrto kategorijo

se vrši skrutinj danes in ni verjetno, da bo do znani rezultati do večera. Je to največja kategorija sploh in je oddanih preko 18.000 glasov. Skupno število volivcev v tej kategoriji znaša skoraj 19.000.

Ta kategorija bo odločila, na kateri strani je večina obrtnikov.

Zadeva Slavenske banke.

»NEUE FREIE PRESSE« O SLAVENSKI BANKI

Dunajska »Neue Freie Presse« piše:

»Kakor smo že sporočili, je bil od pristojnega sodišča nad Slavensko banko d. d. odvoren predkonkurz in je prepopovedano vsako izplačilo in vsaka prodaja. Povod k tem preokretu položaja banke so dali že sporočeni dogodki na zagrebški borzi, ki so dokažali veliko notranjo slabost zavoda. Cuječemu opozovalcu pa so bile seveda že dolgo znane notranje težkoče te se v vojne čase segajoče banke. Ta banka je trpela že v prejšnjih letih od svojih notranjih razmer in izprememb, ki so se očividno razvile v njeni škodi. Izvršile so se neugodne industrijske investicije in tudi neugodne bančne trgovine in v takojšnjih (zagrebških) krogih ni nobena tajnost, da se v Slavenski banki pred močnejšim zainteresiranjem Länderbanke za zavod ni vedno poslovalo po načelih najstreže solidnosti. Tako je prišlo po tem zainteresovanju do odpisa 40 milijonov dinarjev od 100 milijonov dinarjev znašajoče delniške glavnice. Seveda naj bi se teh 40 milijonov dobiti zopet nazaj in sporočiti se, da je Länderbanka v ta namen obljubila temu primeren visok kredit, ki naj bi bil zasiguran z delničari Trboveljske premogkopne družbe, ki jih je imela Slavenska banka. (Kakor se poroča, je imela Slavenska banka 20 do 30 odstotkov vseh delnic Trboveljske, dočim je na drugi strani imela Trboveljske delnice Slavenske banke.) Do pomoci v tem obsegu pa ni prišlo.

Dejstvo je, da Slavenska banka v samem Zagrebu v zadnjih dveh letih ni imela nobenega omembne vrednega posla in je zato pri 180 uradnikih in nameščencih (in to že po redukciji) trpela Slavenska banka pod težo režije. Poleg dragocenih stavb je povzročil svoje neprilike tudi slab potek poslov po filialkah.

Težina vseh poslov Slavenske banke je bila v Sloveniji (Kranjska in Sp. Štajerska), kjer je imela Slavenska banka tudi precejšnje vloge varčevalcev.

V interesiranih krogih se tudi povdarija,

da ni imela Slavenska banka pri izberi dolžnikov vedno srečne roke in da pade to pri sedanjih rezultatih zelo na tehtnico.

O višini izgub krožijo različne vesti, ki jih je težko kontrolirati.

Značilni so nadvise trije pogoji, ki jih je stavila Ljubljanska kreditna banka (od katere ima Slavenska banka tudi precejšen paket delnic) za prevzem Slavenske banke: najprej naj bi podala Länderbanka neomejeno obvezno za izgube, pozneje je zahtevala garancijo za 150 milijonov, odpis vse delniške glavnice in več sličnih stvari. Tako je prišlo do tega, da so se pogajanja z Ljubljansko kreditno banko razbila. Nato so se vršila pogajanja z ljubljanskim Kreditnim zavodom in tudi drugod so se najbrže izvršili poskusi. Positivnih rezultatov pa dosedaj ni.

Med tem pa se je vršil danes (v pondeljek) prvi narok na podlagi sklepa zagrebškega sodišča. O njegovem rezultatu pa se še nič ne ve. (Sklenjeno je bilo, da se da Slavenski banki 14 dnevni rok, da predloži svojo bilance. Op. ured.) Slavenska banka sama pa se je zavila v najstrožji molk.

Podatki dunajskega lista so v glavnem ločni in tako predvidni, kakor da bi tudi na Dunaju veljal naš tiskovni zakon. Vendar pa je tudi iz teh podatkov jasno vidno, da nešreča Slavenske banke ne izvira samo iz zadnjih dveh let, temveč že iz onih časov, ko se ni prevzela Länderbanka Slavenske banke. Naše trditve potrjuje torej tudi dunajski list v celoti in zato se tem bolj čudimo, da se nikakor nočne pokreniti vprašanja krvcev.

Glede Ljubljanske kreditne banke bi priporrnili sledete. Samo njej v čast je, da je bila skrajno previdna, ko se ji je ponujal prevzem Slavenske banke. Njeni pogoji niso bili niti najmanje trdi, temveč samo nujna posledica nejasnega stanja Slavenske banke. Vendar ni mogla Ljubljanska kreditna banka, da pomaga delničarjem in vlagateljem Slavenske banke tvegati interese svojih lastnih delničarjev in vlagateljev. To je tako jasno, da je vsaka beseda odveč, tem bolj, ker Länderbanka sploh ni konkretizirala svoje ponudbe.

Zaradi tega pa so tudi samo prazen udarec v zrak vsi oni članki, ki se iz Ljubljane lansirajo po zagrebških listih.

Slej ko prej stoje, da je sanacija Slavenske banke in varovanje interesov vlagateljev in manjšinskih delničarjev mogoče le, če se zgrabí jedro vsega vprašanja, če se dožene pravo stanje stvari in če se ne udaja prazník iluzijam in zdokumentiranim okrožnim, ki so samo lepa fraza.

To znova ponavljamo in bomo ponavljali, dokler se naša zahteve ne bo izvršila.

Upniški odbor Slavenske banke.

Na inicijativo predsednika gerentskega sveta se je vršil sestanek upnikov Slavenske banke, ki je soglasno sklenil, da se v verstvo upnikov osnuje odbor upnikov Slavenske banke. V posebnem oklicu obljubila ta odbor tudi, da bo zasedoval krive. V ta odbor je bilo izvoljenih šest gospodov in za njih predsednika dr. Dinko Puca.

Osnovanje upniškega odbora odločno pozdravljamo, ker so pač razmere pokazale, da je privatna inicijativa za varovanje interesov vlagateljev in manjšinskih delničarjev nujno potrebna. Osnovanje takega odbora pa pozdravljamo tem bolj, ker smo bili mi prvi, ki smo opozorili na nujno potrebo organiziranega nastopa oškodovanih vlagateljev in manjšinskih delničarjev ter je sedanja ustavovitev upniškega odbora popolnoma upravičila naš nastop.

V interesu stvari pa je, da je na čelu upniškega odbora čim najbolj neutralna oseba, ki ni politično niti najmanj eksponirana. Zakaj nobenega dvoma ni, da bi se pri preiskavi resnice Slavenske banke moglo pokazati tudi zanimivo politično ozadje in zato bo avtoritetna upniškega odbora čisto druga, če mu bo načelovala politično neutralna oseba ali pa politično eksponirana.

Kakor čisto gotovo nimamo niti proti osebi dr. Puca, tako pa mislimo, da poslovodeči predsednik SDS ne more biti predsednik upniškega odbora Slavenske banke.

Sicer pa gre o tem odločajoča beseda upnikom, če že ustanovitelji upniškega odbora niso mogli te resnice sami spoznati.

Politične vesti.

= Nettunske konvencije zopet na dnevnem redu. Kralj Aleksander je obiskal v Parizu predsednika francoske republike Doumergue-a in imel z njim daljši razgovor. Nato je Doumergue obisk vrnil. Ker je v Parizu tudi zunanjji minister dr. Ninčič, se pripisuje kraljevemu obisku velik političen pomen; in govorji se, da se bo naša zunanjja politika zopet orientirala v zmislu zblizanja s Francijo. To zblizanje Beograda s Parizom pa seveda silno nerkira Rim, ki se boji za svoj upliv na Balkan. Predvsem pa se Mussolinijeva vlada boji, da bi mogla Jugoslavija vesel zvezne s Francijo odkloniti sprejem nettunske konvencij. Zato je začel general Bodrero zopet zahlevati sprejem nettunske konvencij. Zlasti pa se trudi gospod Bodrero, da bi bile te konvencije sprejeti še pred podpisom prijateljskega pakta s Francijo. To si je izjavil italijanskega poslanika gorovijo dovoljno mi teh konvencij sprejeti.

seji ministrskega sveta, ko se je reklo, da je treba sedanjko koalicijo utrditi. Upamo, da pride vsled tega vendar enkrat do končne izvedbe sporazuma in da se že neha to čudno razmerje, ko nosijo odgovornost za delo vladu radičeve, dejansko pa vladajo eksponenti esdesarske opozicije.

= Napovedi opozicije. Kakor pred vsakim skupščinskim zasedanjem, tako napoveduje tudi sedaj opozicija veliko akcijo proti vladu. Mi v te akcije doslej ne verujemo, ker smo videli, kako so se končale vse prejšnje akcije, zlasti pa tako mnogo napovedane akcije proti korupciji. Zdi se nam, da bi popolnoma točno označili stališče opozicije takole: v vlogo se ne upa, ker se boji, da bi izgubila zaupanje volivcev, svoje opozicionosti pa se ne upa stopnjevati, ker se boji obznanje. Tako ostaja sred pota, kar je sigurno najslabši, kar je jasen izraz slabosti. — Rešitev je slejkojprej samo ena, da gre neslužna inteligenco med narod, ga vzgoji in mu okrepi voljo ter tako ustvari gibanje, ki bo rodilo dober uspeh. Seveda pa takega gibanja ni mogče ustvariti čez noč, temveč le z dolgotrajnim in požrtvovalnim delom. Za libog na naša proletarizirana inteligenco kaže delovanja ni mogoča in od tod vse trpljenje naše lepe domovine in od tod vse posmanjkanje našega delovnega in štedljivega naroda.

= Napoved francoško-ruskega dogovora. V generalnem svetu departementa Lot je imel predsednik sveta in senator de Monziegovor a francoško-nemškem zblizjanju. Dejalo je, da je silno vesel, da je padel režim kontrole in prisilnih odredb nad Nemčijo in da se pripravlja nov režim, ki bo slonel na lomščanskem paktu. To ga veseli tem bolj, ker je bil sam med onimi, ki so priporočili, da je prišlo do tega paktu. — Nato je prešel de Monzie k francoško-ruskim odnosom in napovedal, da bo klub vsem izrednim težkočam v nekaj mesecih sklenjen francoško-ruski dogovor in sicer na tej podlagi, da se Francije ne bo treba izreči o metodah sedanjega sovjetskega sistema. — Kdaj bodo naši diplomi poskusili najti slično rešitev tudi za jugoslovensko-ruske odnose?

= Herriot ne odstopi s svojega mesta. Kako znano so zahtevali socialisti Lyon, da odstopi Herriot kot župan lyonski, ker je vstopil v vlogo nacionalne zajednice. Herriot je socialistično zahtevalo odločno odklonil in izjavil, da je vstopil v vlogo samo zato, ker so zanj državni interesi važnejši od osebnih in strankarskih. Državrat je že vztrajal v borbi za finančne dogtrine levičarskega bloka, toda tretji ne more. Na temih mu pritrujejo tudi socialisti, javno pa hočejo kovati iz niesogovega vstopa v vlogo strankarski kapital. Ravno vsled tega pa se ne more umakniti, pač pa je pripravljen položiti račun o stojem delovanju volivcem. Prepričan je, da mu bodo vsi republikanski volivci pritrdirili. Sicer pa naj ne mešajo socialisti strankarska vredovanja v komunalno politiko. — Po seji občinskega sveta so priredili socialisti proti Herrioutu demonstracije, ki jih je pa policija razgnala. Pri tej priliki je bilo 15 demonstrantov aretiranih.

= Fuzija narodne in seljačke stranke v Rumuniji. Kljub vsemu terorju napreduje polagoma, a sigurno demokratična misel tudi v Rumuniji. Ta njen napredok se vidi najbolj v tem, da se demokratične stranke vedno bolj zbljužujejo, da se tako tem uspešnejše bore proti reakciji. Posebno razveseljiv pojav je v tem oziru fuzija rumunske narodne stranke, ki jo vodi dr. Marin, s seljačko stranko, ki stopa vedno bolj v ospredje. Nova stranka se imenuje Narodna seljačka stranka. Jedro njenega programa bo tvorilo deset točk programa seljačke stranke. Tudi skupina Jorge bo najbrže pristopila k novi stranki, toda treba bo še rešiti nekatere manjša nesoglasja.

= Baldwin o kitajskih dogodkih. V spodnjem zbornicu je govoril Baldwin tudi o kitajskih dogodkih in dejal, da Velika Britanija ne propagira skupne intervencije vseh velesil na Kitajskem, le neveč naj vsaka velesila sami ščiti svoje državljane. Pehote ali zračne brodovje ni treba poslati na Kitajsko, ker mornarica popolnoma zadostuje. Položaj se je v celoti zboljšal. Kantonske čete strogog pazujo, da se ne vrši več hoklj v angleškega bloka in angleške ladje gredo zopet v Kanton in vsa ostala mesta. Tudi dogodki na Jangsekiangu so likvidirani. Na vprašanje, kaj bi storila Anglia, če bi kantske čete zasedle Sangaj, ni dal Baldwin nobenega odgovora.

Kratke vesti.

Skader so osvojili po angleških vesteh uporniki. V Albaniji je proglašeno izjemno stanje.

Maršal Feng se vrača k svojim četam, ki so že pod vrhovnim poveljstvom kantske armade.

Italijanska vlada je izjavila, da je Italija pripravljena udeležiti se obarjanje intervencije na Kitajskem. G. Mussolini menda upa, da bi tako Italija mogla priti do kake kolonije na Kitajskem.

Predsednik Nemške narodne banke dr. Schacht je izjavil, da Nemčija ne bo kovala zlatega denarja, ker bi bila edina posledica kovanja ta, da bi nemško zlato odšlo v turino.

Turska vlada je prepovedala vse organizacije Zveze krščanske mladine. Kemalov liberalizem se je torej slabo obnesel.

GREMIJAS.

Ker imamo pri volitvah v trgovsko sekcijo etnoliko raznovrstnih kandidatov, da se člani predlagajo za predlagal za one, vel že več ne spozna, bi predlagal za one, ki so kandidirali na stanovski gremijalni listi, a so politično neomajno organizirani v SDS, od vekomaj v Sloveniji, da bi se imeno

Dnevne vesti.

SOLSKA NALOGA »JUTROVEGA« NOVINARJA.

V včerajšnjem »Jutru« čitalo:

Popis izletna na Cetinje. Pod Drnišem je iztril vlak. Mahali smo jo v dolgi procesij ob progji, dokler se nismo odpeljali z osebnim vlakom v Perkovče, kjer smo nakupili sladkega grozja po nizki ceni. Ker so nam jedilni voz pri Drnišu vrnil, zajutrujemo sladke jagode mesto kave. (Jedilni voz je namreč naložil med tem obilo grozja in so šli nazaj v Drniš ponj.) Vlak sopiba skozi globoke zarezane kamenitih mas... Ne morem dometi, da ta zemlja še sploh da življenja tolklim brijem, ljudem in živini. Na 200 km okrog baje ni šole... Diven je pogled nad malo vzbuzkanim splitskim zalivom, mi bi že zeli Marjanu še malo zelenja, pa bi imel našo dušo. — Marjan jo dobri, verjemite, ta popis pa nikoli več. — Seriga.

Cenjenim naročnikom sporočamo, da smo v svrhu poravnave tekoče naročnine daranji številki priložili poštne položnice. One cenjeni naročniki pa, ki so že za vnaprej plačali, prosimo, da bi oddali položnice svojim znancem in prijateljem, da se na naš list naroči.

V ministrstvu prosvete je izdelan ukaz o razvrstitvi osnovnošolskih učiteljev in učiteljic. Domala vsi učitelji in učiteljice bodo takoj nastavljeni. Število kandidatov in kandidatini, ki bodo moralni čekati na umirovljenje starih učnih moči, je reducirano na minimum. To so večinoma kandidati, oziroma kandidatinje, ki nočejo iti na razpoložljiva mesta.

Svarilo! Dne 25. septembra t. l. je vojaško streljalo na severno vzhodni strani veleškega vojaškega vežbašča. 4 majhnih granat, ki niso eksplodirale, se ni do sedaj našlo. Občinstvo se opozarja v lastnem interesu, da ne slučaju najdbe katere teh granat istih ne določene, temveč jih pusti na licu mesta in naj o najdbi takoj obvesti najbljžjega varnostnega organa ali dežurnika 40. pešpolka v Kralja Petra vojašnici. — Policijsko ravateljstvo v Ljubljani.

Konkurzno postopanje zoper Rade Pašiča. Včeraj se je vršil v Beogradu konkursni narok zoper Rade Pašiča za likvidacijo terjatev in poizkus poravnave z upniku. Konkurzno postopanje je bilo uvedeno na zahtevo advokata Pupiša kot zastopnika mehanička Jovana Neškovića, kateremu dolguje Rade Pašič 11.500 Din. Rade Pašič je zastopal njegov odvetnik Martinac. Člani upniškega odbora so: za Slavensko banko Janko Olip, za Lombardino banko pa Vladimir Skobla. Celokupna vsota terjatev znaša 14,322.242 dinarjev. Najvišji je zahtevki Lombardine banke v znesku 3,580.470 Din, sledi zahtevki dr. Pavlovića v znesku 1.950.000 Din, dalje zahtevki dnevene oblasti v znesku 241.000 Din (neplačane obresti za 3 leta) itd.

Konkurs Glavne posojilnice v Ljubljani. ki je povzročil svoječasno toliko gorja, je dejelno sodišče v smislu konkurznega reda odpravilo.

Protestno zborovanje zagrebških najemnikov. Organizacije stanovanjskih najemnikov v Zagrebu so sklicale za jutri velik protestni shod zoper novi načrt stanovanjskega zakona.

Železniške tarife za osebni promet. Generalna direkcija državnih železnic namenava sklicati v kratkem v Zagreb konferenco delegatov vseh oblastnih direkcijs v svrhu pretresanja vprašanja znižanja železniških tarif za brzovlake in osebne vlake.

Nova telefonska praga Zagreb—Osijek bo dograjena še tekom prihodnjega meseca.

Telefonska centrala v Sarajevu. Ministrstvo pošt in brzojava je odredilo, da se zamenjujo v telefonski centrali v Sarajevu stari aparati z novimi. Novi aparati so naročeni, nova centrala bo montirana začetkom prihodnjega leta. Za čas, dokler novi material ne pride, je odredilo ministrstvo, da se stara telefonska centrala razširi.

Odbor društva »vpojenojega učiteljstva Slovenske« naznanja vsem članom in članicam tega društva, da je vlada potrdila nova pravila in radi fega bo izvanredni občni zbor v četrtek 7. oktobra t. l. pri g. učitelju Pavlu Gorjup pri Majarončku za Leoninom v društvenih prostorih v Ljubljani. Dnevni red: 1. Volitev predsednika, 2. volitev 6 odbornikov, 3. volitev 3 pregledovalcev računov. Pristopnila se je nekoliko zvišala. Društvo šteje sedaj 335 članov. — Društvo vpojenojega učiteljstva.

Akejija zoper berače. Udrženje vojnih invalidov je započelo najenergičnejo akejijo zoper profesionalne berače, ki se izdajajo za vojne invalide ter delajo s tem invalidom sramoto.

Invalidski dan v Mostaru. V Mostaru se priredi dne 3. oktobra invalidski dan. Od celotupnega čistega dobička je namenjenih 20% za poplavljence. Ostanek se vloži v fond za zgradbo invalidskega doma v Mostaru. Istega dne se vrši proslava spomina izginulih borcev za ujedinjenje.

Mednarodni kinematografski kongres v Parizu. V torek se je vršil v Parizu mednarodni kinematografski kongres. Zboroval so na Sorbonni. Prisostvoval mu je predsednik republike in 450 delegatov iz vsega sveta. Na kongresu so bila zastopana vse večja podjetja.

Legitimacija za mednarodno razstavo v Solunu. Za solunsko mednarodno razstavo, ki se vrši na solunsko mednarodno razstavo, legitimacije, ki dajo pravico do popusta na slovenskih in brezplačni vstop na razstavljaju, je bilo generalnem konzulatu v Zagrebu, Jelačičev trg 24, dnevo od 9. do 10. 70. Din.

Iz zdravniške službe. Dr. Josip Vrtovec je imenovan za zdravnika higijenskega zavoda v Ljubljani.

Osrednji urad za zavarovanje delavcev v Zagrebu razpisuje natečaj za dve mesti podgovornih zdravnikov-praktikantov v svojem zdravilišču za jetične bolnike na Breštovu pri Zagrebu. Prošnje je vložiti do včetega 15. oktobra 1926 ob 12. Podrobnosti glej v Uradnem listu štev. 88 z dne 28. septembra 1926.

Mesto obratovodje je razpisano v mestni elektrarni v Celju. Za to mesto lahko prisijo tudi absolventi srednje tehniške šole z daljšo praksjo. Prošnje naj se vlože pri celjskem mestnem magistratu do dne 15. oktobra 1926.

Držen roparski napad. Delavec Mijo Ivecovič se je pripeljal predvčerajšnjim ob 4. popoldne iz Niša v Zagreb. V čakalnici III. razreda se mu je pridružil neznan individij ter ga vprašal, kam potuje. Ko mu je odvrnil Ivecovič, da se pelje v Virovitico, mu je dejal neznanec, da je zamudil vlak ter ga povabil, da naj pri njem prenoči. Ivecovič je ponudbo sprejel. Ko sta prišla na Trnjanško cesto, ga je neznanec podrl nenadoma na tla, mu slekel suknjo in sezul čevlje ter odvezel listnico z vsebino 1000 Din. Ivecovič je tekel takoj na policijo ter stvar prijavil, toda policija drznega napadalca doslej še ni mogla eruirati.

Krvav pretep na nogometni tekmi v Novem Vrbasu. Te dni je prišlo na nogometni tekmi med vrbaškim in somborskim sportnim klubom, ki se je vršila v Novem Vrbasu, med dvema nasprotnikoma do pretepa. Trener somborskega sportnega kluba Svaig je skočil med pretepaška nogometnika, hoteč ju pomiriti. To je ujezilo gledalca Palmetra tako, da je planil med trojico ter sunil ne rekši besedice Svaiga z nožem v roko. To je bil pobesneli publikni signal za napad. 10. za sport preveč navdušenih fantalinov je pridrl s tribune ter navalilo na trenerja. Bili so ga s palicami po glavi in kamor je padlo. Kmalu je prihitelo na lice mesta par policijskih stražnikov, ki so vzpostavili red. Pri tem so odnesli tudi nekateri stražniki precej batin. Pametni ljudje v Novem Vrbasu so radi incidenta zelo ogorčeni ter zahtevajo, da se surovog nogometnika kar najstrožje kaznuje, to pa tem bolj, ker je prišlo med člani istih dveh klubov že lansko leto do podobnega kravala. Svaig je težko poškodovan.

Poizkušen samomor. Predvčerajšnjim zvečer je prišlo neki gospo v Zagrebu na učilici, ko je šla v spremstvo svoje hčerke, nezadoma na misel, da bi izvršila samomor. Pahnila je hčerkjo od sebe ter se vrgla pred trinajv, ki je baš prihajal. Voznik jo je opazil ter pravocašno zavrl. Na lice mesta je prihitel stražnik, ki je odvedel gospo na policijo. Zasišana, je gospa izjavila, da si je hotela vzeti življenje, ker se je sprla s svojim sepmogram, ki je baje velik pijanec. Policijski uradnik je obupano gospo potolažil, nakar se je podala mirno domov.

Neurje v Trstu, o katerem smo poročali včeraj, je povzročilo veliko skledo. V nekaterih ulicah v centru je bila voda 1 m visoka. Glavni kolodvor je bil obdan krog in krog ob vodi, v kateri je plaval vse polno mobilij in drugih predmetov. Ljudje, ki so se nahajali v gostilnah, kavarnah, gledališčih itd. so morali prečuti noč v lokalih. V nekaterih okrajih mesta je povzročila poplava silno paniko, posebno med ženskami in otroci. 300 vojakov je bilo zaposlenih vso noč z rešilnimi deli. Ker je izpodjedla voda tračnica cestne železnice, je tramvajski promet v vsem mestu ustavljen. Med Miramarom in Trstom je zemeljski plaz zasut tovorni vlak, ki je skočil vsed tega s tira. Železniški promet je deloma ukinjen. V Grljanu se je potopilo več ribnikih ladij. V tržaški okolici je splavila voda v morje cele vinogradske. V Slapu in Bači je porušila Idrija več hiš. V Tržiču je poškodovanih več električnih central, vsed česar je moralna tržaška ladjevna ustavila obrat. Trenutno piha po Trstu in okolici močna burja. Temperatura je padla od 20 na 12 stopinj.

Italijanski parnik zavezil v našega. Te dni je zavezil v splitski luki italijanski parnik »Essino« naš parnik »Oliva«. Naš parnik je bil močno poškodovan. Italijanskega so pridržali v luki, dokler se stvar ne pojasni in plačajo Italijani v slučaju, da jih zadene kaka kritva, primerno odškodnino.

Močan potres na Dunaju. Meteorologični zavod na Dunaju je registriral v torek močan potres, ki so ga čutili po vsej Dolnji Avstriji in deloma tudi na Stajerskem. Potres je bil tako močan, da so se pokvarili seismografski aparati. Posebne škode potres ni povzročil. Center je bil na Sommeringu.

Železniška nesreča v Ameriki. Pri Béthelenu v Pensilsvaniji sta trčila te dni dva vlaka. 9 oseb je ubitih, 25 ranjenih.

Epidemija koz v Parizu. V severnih predkrajih Pariza so bili ugotovljeni zadnje dnevi številni slučaji obolenja za kozami. Bolezni je zavzela nevernej dimenzije, tako da so odredile oblasti obširne preventivne mere. Ena prvih žrtev epidemije je ženski odvetnik Chauvin, prva ženska, ki so jo pripravili francoska sodišča k izvrševanju advokature.

Hindenburgova 79-letnica. Iz Berlina pojavijo: Hindenburg se je podal na svoje posestvo, da proslavi dne 2. oktobra v miru svoj 79. rojstni dan.

Smela dunajskega Don Juana. Te dni se je vršil na Dunaju zanimiv proces, pri katerem so bile udeležene osebe iz prvih družbenih krogov. Tožitelj je bil znan eleganter dunajski Don Juan. Mladi mož je stavil na neki soarej, da bo poljubil vsako od prisotnih dam, katero bo hotel. V par slučajih se mu je stvar res posrečila. Končno pa je naletel na odpor. Neka gospodična ni hotela o njegovih poljubilih nicesar vedeti. Zato je hotel vporabiti Don Juan silo. Pritisnil je damo ob zid, nakar ji je hotel aplicirati skočajo poljub. Ker se mu dama ni mogla

drugače ubraniti, ga je ugrizala prav krepko v ustnico. Don Juan je zaječal, vila se mu je kri in oditi je moral v bolnico, kjer so ga pridržali celih 15 dni. Ko je okreval, je vložil tožbo, ki jo je pa briljantno izgubil. Sodilje je obtoženo dano oprostilo z motivacijo, da se je nahajala v opravičenem silobranu.

Ljubljana.

Ljubljana za poplavljence. Gerentski svet ljubljanske mestne občine je votiral za prvo pomoč poplavljencem 100.000 Din.

Udruženje gledaliških igralcev v Ljubljani je imelo svoj redni občni zbor 12. ozimoma radi obilnega gradiva 26. septembra t. l. Zborovanje je otvoril predsednik Betet. Po vestnem in vzpodbujajočem poročilu, kjer je bil posebno vidljiv odstavek o »Dramatični šoli«, predva besedo tajniku Šublju. Detajlno izdelano poročilo je bilo pregledano v pretekli sezoni. Zahvalo je izreklo še enkrat pozivljivočnosti ljubljanskega doma (Atena), o prilikligralskega dneva. Blagajnik Mencin je podal blagajniško poročilo, ki izkazuje prebile. Revizor Janko predlagava zahvalo blagajniku, odboru pa absolutnemu, kar članstvu z zadovoljstvom sprejme. O mednarodnem kongresu gledalcev v Berlinu poroča višji režiser Sest. Članstvo je v navdušenjem pozdravilo sklep centra, uprave v Beogradu, da pristopa tudi »Udruženje gledaliških igralcev« SHS v krog 22 organizacij evropskih držav, v mednarodno igralsko organizacijo »Unio«, katera ima svoj sedež na Dunaju. O delu delegatov na 8. skupščini v Beogradu je poročal Drenovec. Po končanih intenzivnih debati je bil izvoljen sledenči odbor: predsednik Betet, podpredsednik Neffat, tajnik: Drenovec, blagajnik: Mencin; odborniki: Jerman, Subelj in Perko. Ker je bil dnevnih red s tem izčrpán, se predsednik navzamčil zahvali ter zaključil lepo uspeli občni zbor.

Zastrupljenje s plinom. V oddelku za sortiranje listov v ljubljanski tobačni tovarni so napeljali nove plinske cevi. Iz cevi je zatrej predvčerajšnjim uhajati plin, vsled česar je postal več delavkam slab. Prepeljali so jih v bolnico. Včeraj so bile vse zopet ozdravljene odpušcene.

Maribor.

Protestni shod najemnikov v Mariboru se vrši v četrtek dne 30. septembra ob 8. uri v Götzovi dvorani. Društvo bo predložilo resolucijo, v kateri zahteva od vlade, da se sedanji stanovanjski zakon neizpremenjen podaljša do leta 1930. Najemniki, udeležite se shoda počutno!

Pričetek novega šolskega leta na enoletni vinarski in sadarski šoli je v torki 5. oktobra 1926.

Huda nevita je divjala tudi v Mariboru v ponedeljek. Lilo je v potokih. Aleksandrova cesta v Kolodvorska ulica sta bili polni vode in nanešenega gramoza ter nedostopni za pešce. Tudi elektrika je za kratek čas odpovedala. Tudi v torki je ves čas deževalo.

Automobilski klub, sekcijski mariborski, je priredil v soboto zahodni večer, ki so ga udeležili člani v lepem številu. Lep način je izkoristil dr. Robičev diploma, katero si je priboril kot prvi član sekcijski mariborske na zadnji ljubljanski dirki. Večer je zaključil ples, ki je trajal pozno v noč.

Sokolsko društvo v Mariboru priredi v nedeljo dne 3. oktobra na Glavnem trgu tombolo s tisoč dobitki.

Poročil se je v Št. Martinu pri Slovenjgradcu profesor g. Ivan Prijatelj, profesor na mariborskem moškem učiteljišču, z gdž. Kristino Rotovnikovo. Cerkevne ceremonije je opravil monsignor prof. Vreže. — Naše čestitke.

DOPIS.

Ribno pri Blebu. V nedeljo dne 26. septembra smo praznovali prelep gospodarski praznik. Otvorili smo novi sirski dom, ki bo še poznamen rodovom pričal o pravem delu sedanjega sirskoga odbora, ki je zgradil lepi novi dom. Točno ob 3. uri sta se pripravljala k otvoritvi zastopnik velikega župana in predsednik Kmetijske družbe Sancin ter podpredsednik osrednje sirske zadruge v radovljški okraj. Načelnik zadruge v Ribnem g. Smole pozdravi oba funkcionarja in takoj nato povzame besedo g. Sancin. Uvodna pozdravila vse navzoče v imenu ministra za kmetijstvo in velikega župana, čestita zadružnikom da so zgradili v potu svojega obrata dom v povzdigo živinoreje in mlekarstva. S klicem: »Naj Bog blagoslovil vaše delo!« otvoril dom in ga izroči prometu. Za njim govoril g. Ažman o pomenu sirskih domov ter osrednje zadruge kakor tudi nove mlekarške šole v Škofji Loki, poziva vse k slogu ter želi najboljši uspeh, kakršnega so vse te nove zadruge pokazale na letosnjem mlekarstvu. — Nato se je pričela prava kmetns

povabljen na Japonsko, kamor se poda že v par mesecih in sicer v spremstvu znanih havajskih plavačev. Poprej pa se bo oženil in vel na do potovanje tudi svojo soprogo.

Pri maratonskem teku na Dunaju je zmagal Dunajčan Tušek v 2:45:53, ki je prišel za več ko eno uro prej na cilj, kakor prvi maratonski zmagovalce na Dunaju Fritz Engländer, ki je rabil 1. 1901 za progo 42 km 3 ure 59 min. 2 sek. Zanimivo je, da ni manjkalo dosti, da je Tušek odstopil. Njegovi čevalji, ta najbolj občutljivi reviziti tekata, niso bili v redu in so mu povzročali hude bolečine. 10 kilometrov je še manjkalo do cilja in Tušek je resno premisljal, da odstopi: telo je bilo izmučeno, volja in energija porabljena, treba je bilo premagati »mrtvo točko«. Tedaj mu je priskočil na pomoč njegov prijatelj Höss, ki ga je spremjal ter mu začel prigovarjati, naj se ne vda. Citronski sok ni imel nikakega vpliva na Tušeka, pač pa sladkorčki in s pomočjo teh in s prigovaranjem prijatelja je Tušek pozabil na bolečine v nogah in prišel čil in čvrst na cilj.

Pavilino, španski bokserki mojster v težki teži, je pozval novega svetovnega mojstra Gene Tunneya. Kakor počajo iz Newyorka, je Tunney sprejer poziv in se bo v najkrajšem času določil kraj in pogoji, pod katerim se bo izvojeval baksmatch.

Gospodarstvo.

IZ VINARSKE ŠOLE V MARIBORU.

V prvi razred srednje vinarske in sadjarške šole v Mariboru se je sprejelo 33 učencev iz vseh pokrajini naše države. Novo šolsko leto na tej šoli začne 1. oktobra tudi za učence višjih razredov. Prva dva dneva se vrše zdravniško preiskovanje vseh učencev, sprememni, razredni in ponavljali izpit, v pondeljek (4. oktobra) pa prične redni pouk v vseh treh razredih. Dne 30. septembra polagajo prvi kot zadnji maturanti od leta 1925 srednje kmetijske šole v likvidaciji završni praktični izpit iz specijalnih kmetijskih strok, katere sami vodijo. Odslej bosta na tem najstarejšem kmetijskem zavodu v Sloveniji (obstoja od leta 1872, tedaj 54 let) samo dva tipa kmetijskih šol: Srednja vinarska in sadjarška šola, ki ima — vštrevsi praktični letnik za specializiranje — štiri letnike (brez

internata), in pa Specialna (tako se odslej imenuje »enoletna«) vinarska in sadjarška šola (z internatom). Začetek novega šolskega leta na »enoletni« se še ni mogel določiti, ker do danes (22. septembra) še niso prispele predlogi velikih županstev v Ljubljani in Mariboru za sprejem po srezkih komisijah izbranih kmetijskih mladeničev. Prosilci bodo o tem obveščeni pisorno. Prvi absolventi »enoletne«, ki je bila po laški dalekoščini reorganizacija ustavljena kot nadomestilo za bivšo (dvouletno) vinarsko in sadjarško šolo, spremenjeno v »srednjo«, odidejo iz zavoda 28. septembra, dočim so zadnji absolventi »enoletne« odšli na svoje domove že 31. julija (skupno približno 50 absolventov).

Tekom septembra se vršita dva učna tečaja (prvi 4 dni, drugi 1 dan) za konserviranje sadja in povrnilne s posebnim ozirom na napravljanje brezalkoholne piščice. Za oba tečaja se je prijavilo izredno mnogo zanimancev, odnosno zanimank, da se bosta nemara morata ponoviti.

Dne 18. in 19. sept. se je vršila v zavodu veličastna skupščina Društva kmetijskih strokovnjakov za ljubljansko in mariborsko oblast in je bila častno obiskana. Poleg društvenih in stanovskih zadev so se temeljito obravnavala najbolj pereča vprašanja kmetijske stroke. Vse tri poldneve je razpravljalo prisostvoval gospod ministru Pucelju, ki je tudi sam referiral o glavnih smernicah agrarne politike naše države in pojasnjeval skupščini premnoga vprašanja svojega kmetijskega rezora iz pestrega dnevnega reda. V spremstvu gospoda ministra kmetije je bil gospod načelnik Djurić, hkrati kot predsednik »Udruženja srpskih agronomov« v Beogradu, gospod oblaštni kmetijski referent inž. Zorić kot zastopnik »Društva gospodarskih i šumarskih činovnika« v Osijeku, in je skupščino počastilo še mnogo drugih odličnikov, predvsem gospod veliki župan mariborske oblasti dr. Pirkmajer i. dr. Značilno je, da se te odlične prireditve ni udeležil noben zastopnik domačih listov, ki so bili vabjeni.

Nastavniški svet (profesorski zbor) zavoda je v svoji redni seji dne 20. septembra ponovno sklenil, da se stranke sprememajo do nadaljnje ob delavnikih izključno samotno od 12. pa do pol 13. ure; kajti naval strank je včasih tako velik, večinoma pa tako

poljubno nereden in deloma nepotreben, da se ne pride do pravega dela in trpi radi tega celokupni šolsko-gospodarski obrat, ki je žal od dne do dne bolj komplikiran z ozirom na sedanje predpise o državnem gospodarstvu in državni upravi, kar se mora upoštevati. Tudi strokovno delo nameščencev se ne sme toliko motiti, ker je njih služba tako rekoč permanentna, drugače pa prav nevhaležna. Priporoča pa se prav priden obisk vseh strokovnih prireditiv zavoda, ki so pristopne vsakomur, kdor je dobre volje. Tudi skupni obiski zanimancev, pravočasno prijavljeni in dovoljeni, so dobrodošli.

Pozimi, ko bo več časa, se bo vršil zoper tako silno potrebeni večnevni kletarski tečaj in bo javno razglašen kot drugi učni tečaj, ki jih bo zavod prirejal po možnosti redno.

Ta strokovna šola ima predvsem premalo učnih prostorov, da se mora za to začasno in v sili uporabljati polovica spalnic internata. Načrti za neobhodno potrebno zgradbo novega paviljona poleg glavnega šolskega poslopja so gotovi in je zdaj le še veliko vprašanje, dali in kdaj bo njih izvršitev mogoča, za kar je potrebno okroglo 1 milijon dinarjev.

Zavod si urejuje nov enološki laboratorij, novo sodarno i. dr.; vso potrebno opremo za to mu je dodelilo ministrstvo kmetije iz reparacij. Tako bo mogel i v tem pogledu bolje služiti svojemu namenu.

Na zavodu, ki ima tudi obsežno kmetijsko gospodarstvo z intenzivnimi kulturami in nad 20 raznih stavb, deluje 1 direktor s še 8 rednimi nastavniki (profesorji), 14 honorarnih nastavnikov, 4 demonstratorji, 1 računovodja, 1 pisarniška moč, 7 služiteljev, 1 gospodinja kuvarica ter večje število stalnih poslov in delavcev.

V šolskem letu 1926-27 bo vseh gojencev nad 100 in nekoliko strokovnih praktikantov. Kmetijske šole vseh vrst brez izjeme, tedaj tudi visoke, naj bi obiskovali le najboljši kmetiški sinovi, dočim naj bi sinovi staršev drugih poklicev toliko ne siliši vanje; kajti kmetiška in kmetijska stvar se mora že v prvi mladosti doživljati, ker se ljubezen s pravim razumevanjem do kmetske in kmetijske grunde ter hmečke hiše posebej v splošnem pozneje ne more niti priučiti niti privzgojiti na nobeni šoli. — Direktor Andrej Žmave.

Rudyard Kipling:

Knjiga o džungli.

Tedaj je nek slon zatobil in za njim je trobil cel zbor celih pet, deset strašnih sekund. Z drevja se je po nevidenih hrbitih vsula rosa, gosta kot dež in vzdignil se je zamolkel bobneč hrušč, iz početka ne posebno glasen, ki je bil malemt Toomai povsem neznan; hrušč je vedno bolj naraščal in Kala Nag je nakrat vzdignil eno sprednjo nogo in zatem še drugo, ter jih dvigal ena dve, ena dve, tako nepretigrano, kot kladiva v stopih. Sloni so sedaj cepetali in glas tega gibanja je bil podoben glasu bojnega bobna, na katerega tolčajo ob ustju kake votline. Z drevja je kapala rosa, dokler je ni bilo več; bobnenje je trajalo dalje in zemlja se je tresla in zibala, tako da je malo Toomai vtaknil prst v ušesa, da bi si jih zamašil zoper tolik trušč. Vse skupaj je bil en orjaški trušč, ki ga je izpreleatal po celem životu, to ceptanje sto in sto orjaških nog po surovi zemlji. Enkrat, dvakrat je čutil, kako se je Kala Nag z ostalimi pognal nekajko korakov naprej in zamilkli topot je prešel v glas mečkanega zelenja, a čez nekajko trenutkov se je udarjanje nog po trdi zemlji zopet pričelo. Nekje v bližini je zavreščalo in zajačelo neko drevo. Iztegnil je roko in potipal skorjo, ali Kala Nag se je pomikal naprej, še vedno ceptajoč,

53

tako da mali deček ni vedel, kje da je bil v jasi. Od slonov samih ni bilo nobenega glasu razen enkrat, ko sta dva, trije mladiči zavilili hkratu. Zatem je slišal neko bunkanje in prerivanje, in trušč se je nadaljeval. Trajati je moral celi dve uri in malega Toomaja je bolelo po celiem životu. Vendar je po vonju zraka vedel, da se bliža zora.

Jutro se je prikazalo za zelenimi birki v rahlobledem svitu in s prvim žarkom se je končal ves trušč, kakor da bi dnevna svetloba dala znamenje. Predno si je mali Toomai pregnal vse brnenje iz ušes, celo predno je menjal svojo lego, ni bilo videti drugega slona kakor Kala Naga. Pudminija in onega z grampami od vrvi, in nikjer po obronkih ni bilo ne znamenja ne šumenja ne šepetanja, ki bi pričalo, kam so izginili ostali.

Mali Toomai je strmel. Jasa, katero je bil videl, se je bila po noči razširila. Sredi nje je bilo več dreves, ali grmovje in džungelska trava ob straneh je izginila v večji meri. Mali Toomai je še bolj strmel. Sedaj je razumel tudi teptanje. Sloni so izcepeli še več prostora, so pomandrali gosto travo in sočnato trstje v dračje, dračje v vejice, vejice v drobna vlakna, vlakna pa v trdo prst.

»Wah!« je dejal mali Toomai in oči so mu bile trudne. »Kala Nag, moj gospod, drživa se Pudminija

in pojdiva v taborišče Petersena Sahiba, sicer ti zdrknem z vratu.«

Tretji slon je gledal za njima, ko sta odhajala; zapuhal je, se okrenil in jo nahnil svoje pet. Morebiti je spadal v zavod kakega majhnega domačega kralja kakih šestdeset ali sto milj daleč.

Ko je Petersen Sahib dve uri pozneje sedel pri zajtrku, so njegovi sloni, ki so bili tisto noč privezani z dvojnimi vezmi, pričeli trobiti in Pudemini je ves blaten do pleč prikrevsal v taborišče s Kala Nagom, ki se ga noge močno bolele.

Obraz malega Toomaja je bil bled in upadel, *lašje* so bili polni listja in premočeni od rose. Vseeno pa je poskusil pozdraviti Petersena Sahiba in je s slabotnim glasom zavpil: »Ples — ples slonov! Videl sem ga — umreti moram!« Ko se je Kala Nag usedel, mu je deček nezavesten zdrknil z vratu.

Pa otroci indijskih domačinov nimajo živev, da bi jih bilo vredno omenjati; čez dve uri je mali Toomai že prav zadovoljno ležal v Petersen Sahibovi mrežnici; pod glavo je imel Petersen Sahibov lovski plašč, poleg sebe čašo toplega mleka, v katerega so dali malo brandyja in Kinina. Pred njim so sedeli stari kosmati, brazgotin polni džungelski lovci v trejni vrsti, *zrli vanj*, kajtor da bi bil kak duh, en pa jih je pripovedoval svojo zgodbjo na kratko kakor otrok in končal.

(Dalje prih.)

„Vinoce“ tovarna vinskega kisa, d. z o. z., Ljubljana, nudi

Tehnično in higijenično najmoderneje urejena kisarna v Jugoslaviji.

Pisarna: Ljubljana, Dunajska cesta 81. II. nadstropje,

Trgovskega vajenca

s primerno šolsko izobrazbo sprejme takoj Josip Kodrič, trgovec, Sv. Krištof Kostanjevici.

Sprejmam na hrano in stanovanje na državljaku peto- ali šestodolniku.

Naslov pove uprava lišta.

PREMOG - ČERIN

Wolfsova 1/II. - Telef. 56.

Najboljša, najcenejša kolesa in šivalni stroj

so edino

Petelinčevi

znamke

Gritzner, Adler, Phönix

Od dobrega najboljše je švicarski pleterni stroj, DUBIED

za dom, obri in industrijo. Pouk brez plečen, ugodni plačilni pogoji. Tudi na obroke. Večletna garancija.

Josip Petelinč, Ljubljana

TISKARNA „MERKUR“
SIMON GREGORČEVA ULICA ŠTEV. 13.
TELEFON ŠTEV. 332.

Se priporoča za vse v tiskarsko stroko spadajoča dela.

Uprava „Narodnega Dnevnika“ prodaja
makulturni papir kg Din 4·50!

MA LI OGLASI

Vsaka beseda 50 para, debelo tiskano
Din 1—.

Akademik

poučuje srednješolec v vseh predmetih. Honorar nizek. Cenjene ponudbe pod: »Uspeh zajamčen.«

Proda se po ugodni ceni danočnegled »Trider«

tvrdke Zeise, kateri po več letih. Naslov pove uprava lista.

Pouk Jezlikov

nemščine, francoščine, angleščine, italijanščine privatno in v skupinah po Berlitzovi metodi. Poučuje usposobljene učne moči. Prijave od pol 6. do pol 7. zvečer v Beethovnovi ulici 7, pritlije — levo (zgradba čekovnega urada). — S. Jeras, prof.

Abonentni

dobjije dobro in po ceni hrano in restavraciji pod Skalco, Mestni trg 11. Gostom se lahko postreže z domačo, srbsko, dušajsko in francosko kuhinjo. — Za jedila in vino preko ulice poseben popust. — Vsaki dan se vrši od 20. do 24. ure koncert. — Z radostjo pričakujem moje goste. Josip Uran, restavrat.

Stekleno

strečno opako imajo stalno v zalogi Zdržljene opakarne d. d. v Ljubljani.

Pisarniška moč.

Bivši vodja pisarne, več knjigovodstva, slovenske, srbohrvatske, nemške, francoske in italijanske korespondence in strojepisja išče službe. Cenjene ponudbe pod »Marljiv« na upravo »Nar. Dnevnika«.

Oglasujte v Nar. Dnevniku.